

ФИЛОЗОФСКИ ФАКУЛТЕТ**ИЗВЕШТАЈ О ОЦЕНИ ДОКТОРСКЕ ДИСЕРТАЦИЈЕ****Задовољство у партнерској релацији кроз перспективу сексуалне оријентације****Нина Бркић Јовановић**

I ПОДАЦИ О КОМИСИЈИ
<p>1. Датум и орган који је именовео комисију</p> <p>Наставно-Научно веће Филозофског факултета Универзитета у Новом Саду, на седници одржаној 20.5.2016. године.</p> <p>2. Састав комисије са назнаком имена и презимена сваког члана, звања, назива уже научне области за коју је изабран у звање, датума избора у звање и назив факултета, установе у којој је члан комисије запослен:</p> <p>Проф. др Ивана Мићић, ванредни професор, ужа научна област Психологија (Развојна психологија), изабрана у звање 4.3.2016.године, Филозофски факултет, Универзитет у Новом Саду.</p> <p>Проф. др Шпела Голубовић, редовни професор, ужа научна област Специјална едукација и рехабилитација, изабрана у звање 15.01.2014., Медицински факултет, Универзитет у Новом Саду.</p> <p>Проф. др Иван Јерковић, редовни професор, ужа научна област Психологија (Развојна психологија), изабран у звање 28.03.2013. Филозофски факултет, Универзитет у Новом Саду.</p> <p>Доц. др Јелица Петровић, доцент, ужа научна област Психологија (Развојна психологија), изабрана у звање 4.7.2011.године Филозофски факултет, Универзитет у Новом Саду.</p>
II ПОДАЦИ О КАНДИДАТУ
<p>1. Име, име једног родитеља, презиме: Нина, Радослав, Бркић Јовановић</p> <p>2. Датум рођења, општина, држава: 14.06.1985., Нови Сад, Република Србија</p> <p>3. Назив факултета, назив студијског програма дипломских академских студија – мастер и стечени стручни назив Одсек за психологију, Филозофски факултет, Универзитет у Новом Саду. Дипломске академске студије – мастер.</p>

4. Година уписа на докторске студије и назив студијског програма докторских студија 2010/11., Психологија, Филозофски факултет у Новом Саду
5. Назив факултета, назив магистарске тезе, научна област и датум одбране: /
6. Научна област из које је стечено академско звање магистра наука: /
III НАСЛОВ ДОКТОРСКЕ ДИСЕРТАЦИЈЕ: Задовољство у партнерској релацији кроз перспективу сексуалне оријентације
IV ПРЕГЛЕД ДОКТОРСКЕ ДИСЕРТАЦИЈЕ: <i>Навести кратак садржај са назнаком броја страна, поглавља, слика, шема, графикона и сл.</i>
Докторска дисертација кандидата је написана систематично и разумљиво на 228 страница. Садржи све неопходне делове научног рада који су организовани у 8 поглавља (Теоријски део-Сексуална оријентација, Задовољство у партнерској релацији, Индивидуалне карактеристике партнера и задовољство у партнерској релацији, Карактеристике партнерских релација; Емпиријски део-Предмет истраживања, Циљеви истраживања, Нацрт и варијабле истраживања, Инструменти, Хипотезе истраживања, Поступак прикупљања података, Обрада података, Узорак, Приказ, анализа и дискусија добијених резултата; Завршна дискусија-Дискусија валидности претпостављеног модела, Значај и импликације истраживања, Ограничења истраживања; Закључци; Литература; Прилози). Дисертација садржи 10 графикона, 59 табела и 29 прилога. Литература са 296 домаћих и страних библиографских јединица представља обухватан преглед актуелне и значајне истраживачке и стручне литературе, а представљен је у складу са важећим правилима за цитирање.
V ВРЕДНОВАЊЕ ПОЈЕДИНИХ ДЕЛОВА ДОКТОРСКЕ ДИСЕРТАЦИЈЕ:
Наслов докторске дисертације је јасно и прецизно формулисан. Увод Теоријски део докторске дисертације садржи увод у само истраживање, потом осврт на дефиниције сексуалне оријентације и задовољства у партнерској релацији; осврт на теорије задовољства у партнерској релацији; опис модела прилагођавања у партнерским односима, као и детаљан опис индивидуалних карактеристика и карактеристика релација укључених у ово истраживање. Свака од индивидуалних карактеристика и карактеристика релација које су описане у теоријском делу првобитно су операционализоване и дефинисане, а потом је објашњен њихов однос са задовољством у партнерској релацији. Теоријски део генерално гледано добро осликава актуелне ставове научне јавности и представља њихов јасан, детаљан преглед и дискусију. Увод је написан темељно и систематично и пружа свеобухватан увид у досадашња сазнања везана за предмет истраживања и актуелне научне ставове у вези са дефинисаним проблемом. На тај начин предмет и проблем истраживања су добро утемељени и јасно аргументовани. Циљ истраживања Циљеви рада су јасно исказани у посебном делу. Јасно је издвојен основни циљ. Циљеви су добро формулисани и омогућавају доношење конкретних закључака. Општи циљ истраживања је био- валидирати претпостављени теоријски модел на хетеросексуалним и

хомосексуалним мушким и хомосексуалним женским стабилним партнерским релацијама.

Специфични циљеви истраживања били су:

- Утврдити значај индивидуалних карактеристика партнера и карактеристика партнерске релације у предикцији задовољства у хетеросексуалним и хомосексуалним мушким и хомосексуалним женским партнерским релацијама;
- Утврдити разлике у задовољству у партнерској релацији и њеним предикторима између парова хетеросексуалне популације, мушких хомосексуалних парова и женских хомосексуалних парова;
- Утврдити типове релација на основу индивидуалних карактеристика партнера и карактеристика партнерске релације. Утврдити разлике у тако оформљеним типовима релација у односу на сексуалну оријентацију. Утврдити повезаност насталих типова релација са проценом задовољства у партнерској релацији;

Материјал и методе су адекватно одабране и добро описане и организоване и одговарају принципима методологије научноистраживачког рада. Целокупно истраживање је одобрено од стране Етичке комисије Филозофског факултета у Новом Саду. У овом поглављу су јасно и прецизно описани материјал и методе коришћени у раду. Поставка методологије је таква да се истраживање може поновити. Примењене методе статистичке обраде података у потпуности су адекватне и примерене истраживачком проблему и дефинисаним циљевима.

Резултати испитивања су прегледно и стручно приказани (табеларно и графички) и анализирани. У резултатима истраживања приказани су сви потребни подаци, који одговарају на постављене хипотезе и циљеве.

Дискусија је свеобухватна и јасно написана. Кандидаткиња критички и аргументовано анализира резултате истраживања и у дискусији их доводи у вези са наводима из доступне литературе. При том јасно истиче сличности и разлике резултата добијених у свом истраживању у односу на резултате из наведене литературе и анализира импликације за теоријске присутне партнерским односима, смернице за практични рад и даља истраживања у области.

Закључци су концизно представљени, јасни и прецизни. У потпуности су у складу са циљевима испитивања и правилно су изведени из добијених резултата и дају сажете информације о реализованом истраживању и кључним налазима и смерницама.

Литература је савремена и праилно одабрана, из релевантних извора и у складу са темом која се разматра у докторској дисертацији.

Комисија позитивно оцењује све делове докторске дисертације.

VI СПИСАК НАУЧНИХ И СТРУЧНИХ РАДОВА КОЈИ СУ ОБЈАВЉЕНИ ИЛИ ПРИХВАЋЕНИ ЗА ОБЈАВЉИВАЊЕ НА ОСНОВУ РЕЗУЛТАТА ИСТРАЖИВАЊА У ОКВИРУ РАДА НА ДОКТОРСКОЈ ДИСЕРТАЦИЈИ

Таксативно навести називе радова, где и када су објављени. Прво навести најмање један рад објављен или прихваћен за објављивање у часопису са ISI листе односно са листе министарства надлежног за науку када су у питању друштвено-хуманистичке науке или радове који могу заменити овај услов до 01.јануара 2012. године. У случају радова прихваћених за објављивање, таксативно навести називе радова, где и када ће бити објављени и приложити потврду о томе.

1. **Бркић Н.**, Мухић И., Карић Т., Јерковић И. (2013). Начини показивања љубави, блискост и задовољство у хомосексуалним везама: значај афективне везаности, *Примењена психологија*, 6(4), 407-4022. ИССН 2334-728, УДК: 159.942.5 (М24)
2. **Бркић Н.**, Мухић И., Јерковић И. (2012). Како мушкарци показују љубав? Перспектива сексуалне оријентације. *Примењена психологија*, 5(3), 259-277. ИССН 1821-0147, УДК: 159.922.1:305 М(24)

VII ЗАКЉУЧЦИ ОДНОСНО РЕЗУЛТАТИ ИСТРАЖИВАЊА

На основу добијених резултата истраживања формулисани су следећи закључци :

- **Карактеристике релације, које представљају динамичке структуре исказане кроз интеракцију партнера унутар релације, су значајни предиктори задовољства у партнерској релацији.**
- **Доживљај љубави и начини показивања љубави су директни позитивни предиктори док се целокупно дејство процене квалитета сексуалне интеракције одвија преко доживљаја љубави и начина показивања љубави.** Не постоји значајна разлика у процени квалитета сексуалне интеракције међу мушким и женским испитаницима хомосексуалне и хетеросексуалне популације. У односу на укупну учесталост и фреквенцију личних начина показивања љубави партнеру није пронађена статистички значајна разлика међу четири групе испитаника. Резултати показују да и мушкарци и жене хетеросексуалне популације доживљавају виши степен љубави у односу на мушкараце и у односу на жене хомосексуалне популације. Нису уочене разлике између мушкараца и жена исте сексуалне оријентације. Мушкарци хомосексуалне оријентације су мање задовољни партнерским релацијама у односу на преостале групе испитаника
- **Индивидуалне карактеристике партнера нису значајни предиктори задовољства у партнерској релацији, осим афективне везаности.** Димензија избегавања је на свим узорцима негативни корелат задовољства док се димензија анксиозности јавља као негативан корелат задовољства само на хетеросексуалном узорку. При том, међу мушким испитаницима хомосексуалне популације има значајно мање испитаника са сигурном, а више са преокупираном и избегавајућом афективном везаношћу у односу на испитанике из хетеросексуалне популације. Бојажљиви тип везаности се значајно чешће јавља код жена хомосексуалне оријентације у односу на хетеросексуалну популацију. Резултати показују да постоје значајне, али мале, разлике у изражености маскулиних карактеристика међу испитаницима из четири групе, док разлике у фемининим карактеристикама нису уочене. Уочено је да хетеросексуални мушкарци имају нешто израженије маскулине карактеристике од све три преостале групе испитаника. Жене хомосексуалне оријентације и жене хетеросексуалне оријентације имају егалитарније ставове од хомосексуалних и од хетеросексуалних мушкараца. У изражености особине личности претерано посвећивање другима нису уочене значајне разлике међу мушкарцима и женама хетеросексуалне и хомосексуалне популације. Постоји разлика у изражености става особе да заслужије више од других људи међу четири групе испитаника. Резултати показују да мушкарци хомосексуалне популације имају израженији овај став од све три преостале групе испитаника, али да су ове разлике минималне. Постоји значајна разлика у потреби за емоцијама међу четири групе испитаника. Хомосексуални и хетеросексуални мушкарци имају мање изражену потребу за емоцијама од хомосексуалних и хетеросексуалних жена, док се две групе жена међусобно не разликују у односу на потребу за емоцијама, као ни две групе мушкараца.
- **Модел Прилагођавања у партнерским односима није потврђен ни на узорку хетеросексуалних парова ни на узорку мушких ни женских хомосексуалних парова.** Основни проблем модела је повезаност индивидуалних карактеристика партнера са задовољством у релацији коју аутор модела претпоставља. Претпоставка о међусобној повезаности индивидуалних карактеристика са карактеристикама релације у већини посматраних односа није потврђена ни на целокупном узорку ни на три појединачна узорка парова. Модел би требало ревидирати у правцу истицања карактеристика релације у први план као основних предиктора задовољства у партнерској релацији, док би индивидуалне карактеристике требало избацити из

модела или другачије операционализовати.

- Један од најважнијих закључака је да иако модел није у потпуности потврђен резултати показују да се варијабле у својим међусобним односима једнако понашају на свим подзорцима и да се партнерске релације и процеси унутар њих не разликују значајно у односу на сексуалну оријентацију особе.

VIII ОЦЕНА НАЧИНА ПРИКАЗА И ТУМАЧЕЊА РЕЗУЛТАТА ИСТРАЖИВАЊА

Експлицитно навести позитивну или негативну оцену начина приказа и тумачења резултата истраживања.

Кандидат је показао систематичан научно-истраживачки приступ у приказу резултата добијених истраживањем. Резултати истраживања у односу на постављене циљеве су приказани систематично, детаљно су обрађени и критички продискутовани. Подаци добијени у току истраживања су обрађени и анализирани помоћу адекватних статистичких метода и техника. Начин приказа и тумачење резултата су адекватни, јасни и прецизни. Целокупно тумачење резултата начињеног истраживања су примерени, добро одабрани, као и прегледно и разложно предочени, те их Комисија оцењује позитивно.

IX КОНАЧНА ОЦЕНА ДОКТОРСКЕ ДИСЕРТАЦИЈЕ:

Експлицитно навести да ли дисертација јесте или није написана у складу са наведеним образложењем, као и да ли она садржи или не садржи све битне елементе. Дати јасне, прецизне и концизне одговоре на 3. и 4. питање:

Да ли је дисертација написана у складу са образложењем наведеним у пријави теме

Докторска дисертација је написана у складу са образложењем наведеним у пријави теме.

Да ли дисертација садржи све битне елементе

Докторска дисертација садржи све битне елементе научно-истраживачког рада на основу којих би се истраживање могло поновити.

По чему је дисертација оригиналан допринос науци

Докторска дисертација је по својој свеобухватности, добијеним резултатима и изнетим закључцима представља оригинални допринос изучавању партнерских релација. Истраживање пружа и увид у структуру и специфичности партнерских релација и тестира примењивост теоријског модела на популацији хомосексуалних релација. Истраживање указује на потребу ревизије модела, са јасним предлогом промена. На основу резултата приказаних у докторској дисертацији могуће је планирати различите програме који би се усмерили на повећање задовољства у партнерским хетеросексуалним и хомосексуалним релацијама. Спроведено истраживање указује на важност међусобног ослањања практичне делатности и академског истраживачког рада. Оправданост овог истраживања огледа се у чињеници да се до сада код нас није изводило овакво истраживање. Резултати говоре против различитих стигматизираних ставова о мушкарцима и женама хомосексуалне популације.

4. Недостаци дисертације и њихов утицај на резултат истраживања

Докторска дисертација не садржи формалне, нити суштинске недостатке који би могли утицати на резултате истраживања.

X ПРЕДЛОГ:

На основу укупне оцене дисертације, комисија предлаже:

На основу вредновања докторске дисертације у целини, као и њених појединих делова, и позитивно оцењеним садржајним и методолошким аспектима спроведеног истраживања, Комисија предлаже Наставном-научном већу Филозофског факултета у Новом Саду да се докторска дисертација Нине Бркић Јовановић под називом „Задовољство у партнерској релацији кроз перспективу сексуалне оријентације“ прихвати, а кандидату одобри одбрана.

ПОТПИСИ ЧЛАНОВА КОМИСИЈЕ:

Проф. др Ивана Михаић, ванредни професор
Филозофски факултет, Одсек за психологију,
Универзитет у Новом Саду

Проф. др Шпела Голубовић, редовни професор
Медицински факултет, Катедра за специјалну едукацију и
рехабилитацију, Универзитет у Новом Саду

Проф. др Иван Јерковић, редовни професор
Филозофски факултет, Одсек за психологију,
Универзитет у Новом Саду

Доц. др Јелица Петровић, доцент
Филозофски факултет, Одсек за психологију,
Универзитет у Новом Саду

У Новом Саду, 3. јуна 2016. године